

Nr 92

Av herrar Nyberg och Nelander, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till lag om samhällets vård av barn och ungdom (barnavårdslag) m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 10 behandlas bl. a. frågan om vilket kommunalt organ, som bör utöva de uppgifter, som avses i 1954 års kungörelser angående statsbidrag till ungdomens förenings- och fritidsverksamhet samt om statsbidrag till utrustning m. m. av vissa föreningslokaler. Barnavårdskommitten har ansett, att denna uppgift bör tillkomma barnavårdsnämnderna medan däremot skolstyrelseutredningen funnit, att detta är en lämplighetsfråga, som bör överlämnas till varje kommuns praktiska bedömande. Enligt sistnämnda utredning skulle sålunda även andra kommunala organ än barnavårdsnämnder kunna komma i fråga, t. ex. ungdomsstyrelser eller skolstyrelser.

Föredragande statsrådet har för sin del anslutit sig till skolstyrelseutredningens uppfattning, »även om barnavårdsnämnden med hänsyn till dess verksamhetsfält måste anses ligga närmast till för uppgiften». Kommunerna bör sålunda, även enligt statsrådets mening, ha frihet att själva avgöra denna organisationsfråga. Statsrådet hänvisar i detta sammanhang också till en övervägande opinion bland remissinstanserna.

Det förefaller också vara helt i sin ordning att denna fråga får avgöras av kommunerna själva. Som motivering för detta kan bl. a. anföras, att ett flertal kommuner redan inrättat särskilda styrelser för ifrågavarande verksamhet. Dessa styrelser — fritidsnämnder, idrotts- och fritidsnämnder, fritidsstyrelser m. fl. — ombesörjer ledning och tillsyn av ungdomens fritidsverksamhet, bidrar vid anskaffandet av lokaler, idrottsplatser, ungdomsgårdar o. dyl., söker och fördelar statsbidrag och kommunala anslag m. m. De har sålunda en betydande erfarenhet av det arbete det här är fråga om. Att nu fråntaga dessa kommunala ungdomsorgan ifrågavarande uppgifter och lägga dem under barnavårdsnämnderna skulle knappast vara rationellt eller till nytta för verksamheten.

Erfarenheter från olika håll visar också att dessa ungdomsstyrelser i kommunerna har stora möjligheter till kontakt med det frivilliga ungdomsarbetet i föreningar och sammanslutningar av olika slag. De kommunala organens uppgift bör vara att stödja och stimulera det frivilliga ungdomsarbetet. Detta kan underlättas bl. a. genom anknytning till ett särskilt råd

med representanter för olika ungdomsorganisationer. Ungdomsstyrelsen har också möjlighet att själv ta initiativ till sammankomster med ungdomen för diskussioner, studier m. m. i aktuella ämnen. Uppgifterna är flera och mångskiftande. Det primära är emellertid att det kommunala organet söker främja bättre fritidsförhållanden för ungdomen, bl. a. genom att stödja de frivilliga organisationerna. Detta gäller givetvis oavsett om denna verksamhet överlämnas till barnavårdsnämnden eller någon annan kommunal styrelse.

Med tanke på den stora betydelse, som ligger i att kommunerna själva får avgöra vilket organ som skall handha denna verksamhet, borde detta komma till mera bestämt uttryck än som sker i propositionen. Föredragande statsrådets uttalande är tacknämligt men icke till fyllest. Det borde även bli utsagt i själva lagtexten. Lämpligen synes detta kunna ske genom ett tillägg till 3 § så att denna i vederbörande avsnitt skulle få följande lydelse:

Barnavårdsnämnden har
 att göra sig ——— utvecklas gynnsamt,
 att verka för önskvärda förbättringar i fråga om kommunens barnavård,
 att för så vitt icke annan nämnd eller styrelse av kommunen erhållit detta
 åläggande främja bättre fritidsförhållanden för ungdomen, bl. a. genom att
 stödja de frivilliga organisationernas strävanden i denna riktning.

Emellertid torde här berörda önskemål kunna tillgodoses även genom andra tillägg eller ändringar i lagtexten. Eventuellt kan en särskild paragraf tillfogas. Detta synes vara en fråga, som lämpligen kan bedömas av det utskott, som skall behandla propositionen.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte vid behandlingen av proposition nr 10 besluta sådan ändring i förslaget till ny barnavårdslag att det klart framgår att kommun själv skall kunna avgöra, vilket kommunalt organ som skall utöva med ungdomens förenings- och fritidsverksamhet förenade uppgifter, samt att åt utskottet uppdraga att utarbeta härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 22 januari 1960

Olaus Nyberg

Eric Nelander